

Tänavune aasta tõi mitu soojarekordit

Klimatoloog Ain Kallis: ilm ei ole hukas, algas lihtsalt soe sügis

Asso Ladva

„Mitte ainult oktoobri algus, aga ka september oli meil väga soe. Näiteks septembri viimane kolmandik oli kõige soojem alates 1961. aastast. Aga vananaistesuveks ei saa praegust aega veel nimetada. Kliimaatiline suvi on lõppenud, nii et päris suveks ei saa seda enam nimetada, see on lihtsalt sügise väga soe algus,“ ütleb klimatoloog Ain Kallis.

„Vananaistesuvele peavad eelnema mõned külmad päevad, kuid seni on vist ainult ühel ööl olnud väheke öökülma. Igal asjal on ikka oma nimi,“ räägib Ain Kallis.

Selle aasta ilm on mitmeti rekordiline ja rekordid kipuvad ikka sooja poole ronima. Esmaspäev oli mitmes Eesti paigas läbi ajaloo kõige soojem 5. oktoober, kõige kõrgemale ronis termomeetri näit Haapsalus, kus mõõdeti 21,2 kraadi sooja.

Soe aasta

„Minu arvates ei ole kuu rekordeid tänavu sugugi rohkem kui mullu,“ ütleb keskkonnaagentuuri ilmavaatluste osakonna asejuhataja Külli Loodla. „Kuna me päeva rekordite üle arvestust väga ei pea, siis päeva rekordite sagenemist ei oska kommenteerida. Tavapärase arvestus käib ainult kuu tasandil. Tuginedes erinevatele kliimauuringutele, on vägagi võimalik, et erinevate ilma ekstreemumite esinemine suureneb.“

Kuigi jaanuaris ühtki soojarekordit ei tulnud, oli kuu keskmine temperatuur +3,1 kraadi kõige kõrgem alates 1961. aastast, ületades pika aja keskmist 6,6 kraadiga. Seevastu veebruaris, täpsemalt 17. veebruaril, püstitati vastavalt riigi ilmteenistuse andmetele mitmed kuu rekordid, näiteks Sõrves oli sel päeval sooja 8,8 kraadi. Pärast jaanipäeva korrigeeriti päevarekordeid veel Lääne-Nigulas, kus 27. juunil oli sooja 31,3 kraadi ning mereäärsel Heltermaal oli päev varem 29,4 kraadi sooja. Talv oli ka vesine, näiteks Virtsus polnud kunagi varem olnud nii märga veebruari, seal sadas kuu aja jooksul maha 110 millimeetrit sademeid. Tuule- ja külmarekordeid ilmteenistuse märkmete järgi sel aastal veel löödud ei ole.

Külm ja soe vahelduvad

Kallis ei arva, et ilm on päriselt hukas, sest Eesti kliima on väga muutlik: „Näiteks 1987. aasta jaanuar oli alates regulaarsete mõõtmiste algusest 1866. aastal kõige külmem. Vaid kaks aastat hiljem, 1989. aastal, oli jälle kõige soojem jaanuar.“

„1970. aastatel hoiatati kliima jahenemise eest,“ tuletab Kallis meelde. „Arutati isegi, et tuleb midagi ette võtta suurte jääväljade vähendamiseks. Kuigi praegu oleme kliima soojenemise faasis, siis kliima tõelisest muutumisest rääkimiseks peaks ilm 30 aasta jooksul kalduma kas soojenemise või jahenemise poole. Eks me kuskil 70 aasta pärast oskame öelda, kuhu poole kliima keerab.“

„Suur osa klimatoloogide arvab, et praegune soojenemine on põhjustatud inimtegevusest,“ jätkab Kallis. „Samas geoloogid ja astronoomid võivad ajaloost tuua näiteid nii kliima järsust soojenemisest kui ka jahenemisest.“

„Saabuv talv võib olla soe, aga siis võib tulla mitu külma talve jutti,“ arutleb Kallis. „Siin oli aeg, mil vaat et terve põlvkond lapsi ei saanud suuski alla ja sellele järgnes mitu külma lumerikast talve. Ma ise loodan, et talv tuleks ikka külm, siis on vähem neid kahjureid, kes õunu ja muid vilju söövad.“

Kallis lohutab pessimiste, et Eesti jääb ilmselt edaspidigi paigaks, kus on olemas kõik neli aastaaega. Tõsi, igal aastal võivad aastaajad olla oma nägu, sest kliima poolest on Eesti suur riik, kordab teenekas ilmateadlane vana tõde.